

ارزیابی کیفیت طرح درس اعضای هیأت علمی دانشکده‌های پرستاری - مامایی منتخب ایران

محسن ادیب حاج باقری* : عضو هیأت علمی، گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، ایران.

معصومه سادات موسوی: دانشجوی کارشناسی‌ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، ایران.

محمد سجاد لطفی: دانشجوی کارشناسی‌ارشد پرستاری سالمندی، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، ایران.

عفت امین الرعایایی: کارشناس آموزش و پرورش، مدیریت آموزش و پرورش کاشان، ایران.

چکیده: طرح درس از مهم‌ترین عوامل در فرایند آموزش است که باعث بهبود دیدگاه دانشجویان نسبت به کیفیت آموزش شده و همچنین فعالیت‌های اساتید و دانشجویان را هدفمند می‌سازد. مطالعه حاضر با هدف بررسی کیفیت طرح درس اعضای هیأت علمی دانشکده‌های پرستاری - مامایی منتخب ایران انجام شد. در این پژوهش مقطعی، ۱۰۰ طرح درس ارائه شده توسط اعضای هیأت علمی ۲۴ دانشکده‌ی پرستاری - مامایی مورد ارزیابی قرار گرفت. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از چک لیست محقق ساخته انجام گرفت. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی در نرم‌افزار SPSS ویرایش ۱۱/۵ تجزیه و تحلیل شد. در مجموع، ۴٪ طرح درس‌ها در وضعیت ضعیف، ۸۳٪ متوسط و ۱۳٪ در وضعیت خوب قرار داشتند. بیشترین مؤلفه‌ای که در طرح درس مورد توجه قرار گرفته به ترتیب: تعیین محتوای درسی، اهداف جزئی و تعیین منابع بود. بیشترین کاستی‌ها مربوط به سیاست‌های مدیریت کلاس مدرس، تعیین آمادگی دانشجویان در هر جلسه و وسیله کمک آموزشی و نحوه‌ی استفاده از آن بود. با توجه به اهمیت طرح درس، اجرای کارگاه‌های آموزشی می‌تواند اطلاعات لازم برای تدوین طرح درس را فراهم کند.

واژگان کلیدی: کیفیت، طرح درس، عضو هیأت علمی، پرستاری، مامایی

*نویسنده‌ی مسؤؤل: عضو هیأت علمی، گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، ایران.

(Email: adib1344@yahoo.com)

مقدمه

بذرافخان و همکاران گزارش داده‌اند که ۸۵/۱٪ از استادان دانشگاه معتقدند که طرح درس باعث بهبود فرآیند آموزش می‌شود (بذرافخان ۲۰۰۵). همچنین، منصوریان و همکاران گزارش داده‌اند که تنها ۱۰٪ از اعضای هیأت علمی نگرش منفی به طرح درس داشتند (منصوریان ۲۰۰۸). با وجود این مطالعه فتاحی و همکاران نشان داد که دانش اعضای هیأت علمی از طرح درس در سطح رضایت‌بخشی نیست و آن‌ها نگرش مثبتی در مورد تهیه کردن طرح درس ندارند (فتاحی ۲۰۰۹). با توجه به اینکه مطالعات محدودی درباره طرح درس و رعایت استانداردهای آن انجام شده است و با توجه به نقش و اهمیت طرح درس در ارتقای سطح آموزشی دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی که مسؤول مستقیم تأمین سلامت مردم هستند، بر آن شدیم که تحقیقی با هدف ارزیابی کیفیت طرح درس اعضای هیأت علمی دانشکده‌های پرستاری-مالمایی کشور انجام دهیم.

مواد و روش‌ها

مطالعه‌ی حاضر یک مطالعه‌ی مقطعی است که در سال ۱۳۹۱ انجام شد. جامعه‌ی پژوهش شامل طرح درس‌های اعضای هیأت علمی دانشکده‌های پرستاری کشور بود که در زمان پژوهش امکان دسترسی به طرح درس اعضای هیأت علمی آن‌ها از طریق وبسایت‌های دانشکده‌ها امکان‌پذیر بود. نمونه‌ها به صورت در دسترس، با مراجعه به وبسایت‌های دانشکده‌های پرستاری وابسته به دانشگاه‌های علوم پزشکی انتخاب شد. جدول (۱) آدرس این وبسایت‌ها را نشان می‌دهد. طرح درس‌ها از پایگاه‌هایی که در بازه‌ی زمانی مذکور قابل دسترسی بودند، دریافت شد. از هر یک از اساتید یک طرح درس انتخاب شد. به این ترتیب ۱۰۰ طرح درس مربوط به دروس داخلی جراحی، بررسی وضعیت، درس پرستاری مراقبت ویژه، آموزش به بیمار، اصول و مهارت‌های پرستاری که توسط ۱۰۰ استاد طراحی شده بود، انتخاب شد. برای بررسی کیفیت طرح درس‌ها از چک‌لیست محقق ساخته استفاده شد که پس از مرور بر منابع مربوط به استانداردهای نگارش طرح درس تهیه شده بود (شبان‌ی ۲۰۱۱) و (صابریان ۲۰۰۴). روایی محتوایی این چک‌لیست با استفاده از نظرات ۲۳ نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان بررسی و پس از اعمال نظر آن‌ها روایی محتوایی تأیید شد. همچنین، ضریب روایی محتوا به روش لاوشه (سیف ۱۳۹۰) معادل ۰/۸۳ محاسبه شد.

طرح درس، راهنمای اساتید و چارچوبی منظم و سازماندهی شده برای رخداد آموزشی است (شبان‌ی ۲۰۱۱). برنامه‌ریزی درسی بر اساس طرح درس، یکی از مؤثرترین راه‌های ارتقای کیفیت آموزش است. برنامه‌ریزی درسی باید در جهت شناسایی اهداف، مسائل، نیازها، امکانات و محدودیت‌ها صورت پذیرد (نیک بخش ۲۰۱۰). طرح درس توصیف کتبی این فرآیند است که در آن نشان داده می‌شود چه چیزی، با چه روشی، در چه زمان و مکانی باید یاد گرفته شود و دانشجویان چگونه ارزیابی خواهند شد (صابریان ۲۰۰۳). ضرورت طراحی و ساختار طرح درس را نخستین‌بار در سال ۱۹۱۸ "فرانکلین بوبیت" مطرح کرد و روانشناس برجسته‌ی تعلیم و تربیت "بنجامین بلوم" آن را در سال ۱۹۵۰ به شکل امروزی طراحی نمود (شبان‌ی ۲۰۱۱). در دانشگاه‌های ایران نیز در چند سال اخیر به ارائه طرح درس توجه ویژه‌ای شده است (منصوریان ۲۰۰۸).

تدوین طرح درس از مراحل اساسی فعالیت‌های قبل از تدریس برای هر مدرس است و می‌تواند تا حدود زیادی راه‌گشای وی برای ارائه آموزش مؤثر و با کیفیت بالاتر باشد. طرح درس، دیدگاه فراگیران را نسبت به کیفیت آموزش بهبود بخشیده و ضمن ایجاد نظم منطقی و هماهنگی، فعالیت‌های فرادهنده و فراگیر را هدفمند می‌سازد. طرح درس باعث افزایش فراگیری، تسهیل فرآیند آموزش، افزایش انگیزه برای حضور منظم در کلاس و شرکت فعال دانشجو در بحث‌ها شده و چگونه آموزش دادن را به معلم و چگونه یادگرفتن را به فراگیران می‌آموزد و ابزاری برای خود یادگیری در اختیار دانشجو قرار می‌دهد (فتاحی ۲۰۰۹) و (مبارکی ۲۰۱۱). همچنین طرح درس تعامل پویا بین استاد و دانشجو ایجاد نموده و باعث می‌شود که دانشجویان ضمن یافتن دلایل منطقی برای برنامه‌های یادگیری خود، در اجرای برنامه درسی احساس مسؤلیت نمایند که این مسأله آنان را وادار می‌کند به فرآیند اجرای تدریس با توجه باشند و سهم مشخصی در حد توان خود در اجرای برنامه‌های درسی ایفا نمایند (صابریان ۲۰۰۳). در یک طرح درس خوب تنظیم شده، حداقل باید عناصر و سازه‌هایی همچون موضوع درس، رئوس مطالب، هدف کلی درس، اهداف جزئی و رفتاری، رفتار ورودی یادگیرندگان، ارزشیابی تشخیصی، فعالیت آموزشی، روش تدریس، وسایل آموزشی مورد نیاز، شیوه ارزشیابی در پایان کلاس و فعالیت تکمیلی بیرون از کلاس مورد توجه قرار گیرند (شبان‌ی ۲۰۱۱).

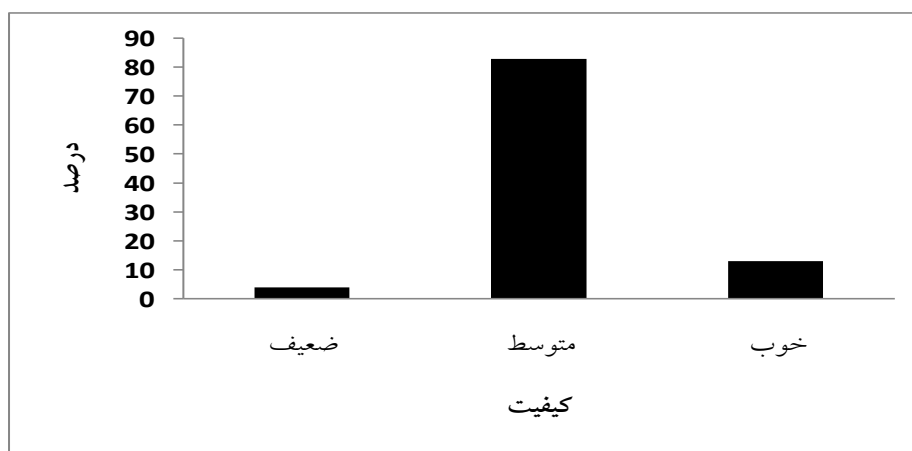
همچنین کمیته اخلاق و شورای پژوهشی دانشکده‌ی پرستاری و مامایی کاشان ملاحظات اخلاقی تحقیق را تأیید نمودند. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی (فراوانی و درصد) در نرم‌افزار SPSS ویرایش ۱۱/۵ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها

در این تحقیق، در مجموع ۱۰۰ طرح درس که توسط ۱۰۰ مدرس پرستاری طراحی شده بود، از ۲۴ دانشکده‌ی پرستاری و مامایی مورد بررسی قرار گرفت که به ترتیب بیشترین فراوانی دروس بررسی شده مربوط به درس داخلی جراحی (۸۳٪)، اصول و مهارت‌های پرستاری (۸٪)، آموزش به بیمار (۴٪)، مراقبت‌های ویژه (۳٪) و بررسی وضعیت (۲٪) بود. وضعیت کیفیت طرح درس‌های بررسی شده در نمودار شماره ۱ آمده است.

پایایی آن نیز با استفاده از ضریب آلفا کرونباخ ($\alpha=0/78$) تأیید شد. این چک لیست شامل ۱۴ حیطه بود. هر حیطه بین ۱ تا ۴ گویه را بررسی می‌کرد. به این ترتیب، اگر طرح درس تمام معیارهای ارزیابی را دارا بود، خوب و اگر هیچ معیار ارزیابی را رعایت نکرده بود، ضعیف و بین این دو، متوسط محسوب می‌شد. مقیاس نمره‌دهی چک لیست به صورت طیف لیکرت ۴ گزینه‌ای (خوب، متوسط، ضعیف و وجود ندارد) در نظر گرفته شد که به ترتیب امتیاز ۳، ۲، ۱ و صفر به آن‌ها تعلق می‌گرفت. از این رو حداکثر و حداقل نمره‌ی طرح درس‌های ارائه شده به ترتیب ۴۲ و صفر بود. بدین ترتیب که نمره ۰-۱۴ ضعیف، ۱۵-۲۸ متوسط و ۲۹-۴۲ خوب در نظر گرفته شد. ملاحظات اخلاقی تحقیق شامل حفظ اطلاعات فردی مدرسان و نام دانشکده‌ها بود.

نمودار شماره ۱: وضعیت کیفیت طرح درس‌های بررسی شده

جدول ۱. لیست آدرس وبسایت‌های دانشکده‌های پرستاری و مامایی منتخب

http://nm.sbm.u.ac.ir/	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی شهید بهشتی	۱
http://abadehnurse.sums.ac.ir/	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی حضرت زهرا(س) آبادیه شیراز	۲
http://nm.umsu.ac.ir/	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی ارومیه	۳
http://nursing-school.kums.ac.ir/	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی کرمانشاه	۴
http://nurse-mid.lums.ac.ir/	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی لرستان	۵
http://www.bmsu.ac.ir/Services/Departments/?ObjId=193&PageId=193	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی بقیه الله	۶
http://www.bums.ac.ir/nurse/fa/index	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی بیرجند	۷
http://nursing.kaums.ac.ir/	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی کاشان	۸
http://nursing.tbzmed.ac.ir/	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی تبریز	۹
http://ramsar.mubabol.ac.ir/	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی فاطمه زهرا(س) رامسر	۱۰
http://www.zums.ac.ir/index.php?slc_lang=fa&sid=12	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی زنجان	۱۱
http://www.ssu.ac.ir/index.php?id=1697	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی یزد	۱۲
http://fnursing.ajums.ac.ir/homepage.aspx?site=fnursing.ajums.ac&tabid=4973&lang=fa-IR	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی جندی شاپور اهواز	۱۳
http://www.nmf.hums.ac.ir/	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی هرمزگان	۱۴
http://www.mazums.ac.ir/Index.aspx?tempname=parastari&lang=1&sub=9	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی مازندران	۱۵
http://nm.bpums.ac.ir/fa/index.aspx	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی بوشهر	۱۶
http://snm.qums.behdasht.gov.ir/	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی قزوین	۱۷
http://snm.kmu.ac.ir/Default5.aspx?Id=5000	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی کرمان	۱۸
http://www.goums.ac.ir/index.php?sid=3&slc_lang=fa	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی گرگان	۱۹
http://www.gmu.ac.ir/parastari	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی گناباد	۲۰
http://nursing.yums.ac.ir/	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی یاسوج	۲۱
http://www.medsab.ac.ir/index.aspx?siteid=1&pageid=155	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی سبزوار	۲۲
http://www.arums.ac.ir/fa/nursing/	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی اردبیل	۲۳
http://portal.arakmu.ac.ir/portal/Home/Default.aspx?CategoryId=69ff2135-024f-47d3-bf8e-fa28fe4a73b6	دانشکده‌ی پرستاری و مامایی اراک	۲۴

جدول ۲. توزیع فراوانی عناصر ارزیابی طرح درس های ارائه شده

نتیجه ارزیابی				معیار ارزیابی	عناصر ارزیابی
خوب	متوسط	ضعیف	ندارد		
%۱۸	%۲۳	%۵۳	%۶	۱- اهداف به صورت نتایج یادگیری فراگیران نوشته شده است.	هدف کلی
				۲- در قالب عبارات کلی و غیرقابل اندازه گیری نوشته شده است.	
				۳- در هر هدف یک نتیجه یادگیری مورد نظر است.	
				۴- به زمان اشاره شده است.	
%۷۶	%۱۷	%۲	%۵	۱- حاصل تجزیه اهداف کلی است.	هدف جزئی
				۲- نسبت به اهداف کلی عینی تر است.	
				۳- قابل سنجش است.	
				۴- نتایج یادگیری نشان دهنده محدودیت زمانی است.	
%۴	%۶۴	%۲۸	%۱	۱- در ارتباط با اهداف جزئی است.	هدف رفتاری
				۲- دارای ویژگی های مخاطب، فعل رفتاری، شرایط تحقق هدف و درجه یا معیار اندازه گیری است.	
%۳۰	%۵۶	%۱۱	%۳	۱- رؤس مطالب در راستای اهداف جزئی و رفتاری است.	رئوس مطالب
				۲- متناسب با تعداد واحد و جلسات کلاس است.	
				۳- زمان کویزها و امتحانات مشخص است.	
				۴- رؤس مطالب روشن و صریح است.	
%۹	%۲۴	%۶۴	%۳	اهداف رفتاری هر سه حیطه دانش، نگرش و مهارت را در سطوح بالا پوشش داده است.	حیطه ی اهداف رفتاری
-	%۹	%۸۲	%۹	در روش تدریس تعاملات استاد و شاگرد و تمام مراحل اجرا دقیقاً مشخص شده است.	روش تدریس
-	%۱	%۷۹	%۲۰	وسیله کمک آموزشی و نحوه استفاده از آن به صورت دقیق مشخص شده است.	وسیله کمک آموزشی
%۱	%۸	%۵۴	%۳۷	آمادگی های لازم برای دانشجویان در هر جلسه و همچنین نحوه سنجش آمادگی آنها ذکر شده است.	آمادگی لازم برای دانشجویان
%۱۰	%۲۴	%۴۹	%۱۷	وظایف و تکالیف دانشجویان دقیقاً بر حسب جلسات و نحوه و زمان ارائه، نحوه ارزیابی و نقش آن در نمره پایانی مشخص شده است.	وظایف و تکالیف دانشجویان
%۳۶	%۵۰	%۱۲	%۲	روش ارزیابی تکوینی و پایانی، زمان و سهم هر کدام در نمره مشخص است.	روش ارزشیابی
%۷۳	%۸	%۵	%۱۴	منابع به طور دقیق (عنوان، نویسنده، مترجم در صورت وجود، سال نشر و نحوه دستیابی) نوشته شده است.	منابع
%۷۷	%۱۳	%۵	%۵	زمان بندی ارائه محتوا دقیقاً بر حسب جلسات مشخص است (از ابتدا تا انتهای جلسه به چه مطالبی پرداخته می شود)	زمان بندی ارائه محتوا
%۱۳	%۵	%۵	%۷۷	سیاست مدرس در برخورد با مواردی مثل غیبت، تأخیر، انجام ندادن تکالیف، فعال بودن و مشارکت در کلاس مشخص شده است.	سیاست مدیریت کلاس مدرس
%۱۵	%۶۹	%۱۶	-	ذکر تمام موارد قید شده در طرح دوره	

بحث

همچنین، بررسی دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بابل درباره‌ی شاخص‌های استاد مطلوب نشان داده است که اکثر دانشجویان، استفاده صحیح و مناسب از وسایل کمک‌آموزشی را به عنوان ملاک مهم یک استاد توانمند می‌دانستند (نوابی ۲۰۱۰) و (شعبانی ۲۰۱۱). تأکید می‌کند که مدرس باید در هنگام طراحی تدریس وسایل آموزشی لازم برای تدریس و نیز شرایط و وسایل لازم برای کسب تجربه و تمرین دانشجویان را پیش‌بینی نماید. همچنین، (استرن و هابر ۱۹۹۷)، جلب توجه فراگیر به درس و مشارکت دادن او در اجرای فعالیت‌های آموزشی، را از ضروریات ایجاد یادگیری عمیق و معنادار دانسته‌اند. همچنین، تأکید می‌شود که مدرسان باید در هنگام طراحی تدریس، استراتژی‌هایی را برای جلب توجه و مشارکت دانشجویان در تدریس طراحی و به‌کار گیرند (میلکوا ۲۰۱۲). این امر باعث شکل‌گیری احساس مالکیت و کنترل بر فرآیند یادگیری، تقویت اعتماد به نفس و قدرت بیان، ایجاد احساس پذیرفته شدن، شکل‌گیری تفکر کار مشارکتی و نهادینه شدن روحیه مشکل‌گشایی در فراگیران می‌شود (اذانچیلر ۲۰۱۰). تحقیق حاضر نشان داد که تنها در ۱۵٪ طرح درس‌ها تمام مؤلفه‌های مورد بررسی رعایت شده بود. بنابراین توصیه می‌شود با برگزاری کارگاه‌های آموزشی مرتبط با روش‌های تدریس و برنامه‌ریزی درسی، برای استادان و ایجاد انگیزه در آن‌ها، سطح کیفی طرح دروس را ارتقاء داد. چرا که با کسب دانش بیشتر، نگرش‌ها نیز تغییر نموده و منجر به عملکرد مطلوب‌تر خواهد شد. در مجموع، پژوهش حاضر نشان داد که بیش از هشتاد درصد طرح درس‌های مورد بررسی وضعیت متوسط داشته‌اند. این امر ضرورت دقت مدرسان در تدوین طرح درس را نشان می‌دهد. بنابراین، مسؤولان دانشکده‌های پرستاری و مدیران گروه‌های آموزشی باید ضمن تقویت نظارت بر آمادگی مدرسان برای تدریس، با برگزاری کارگاه‌های مناسب، زمینه را برای بهبود دانش و مهارت مدرسان در تدوین طرح درس فراهم نمایند. همچنین مطرح نمودن طرح درس‌ها در جلسات گروه‌های آموزشی و تبادل نظر در مورد نقاط قوت و ضعف آن‌ها می‌تواند به بهبود کیفیت طرح درس‌ها و در نتیجه به بهبود کیفیت آموزش کمک نماید.

در پژوهش حاضر ۴٪ طرح درس‌ها در وضعیت ضعیف، ۸۳٪ متوسط و ۱۳٪ در وضعیت خوب قرار دارند. دلگشایی و همکاران نشان دادند که کمتر از یک پنجم طرح درس‌ها وضعیت ضعیف، دو سوم وضعیت متوسط و کمتر از یک پنجم از وضعیت خوبی برخوردار بوده‌اند (دلگشایی، ۲۰۱۲). مطالعه حاضر نشان داد که بیشترین مؤلفه‌ای که در طرح درس مورد توجه قرار گرفته به ترتیب تعیین محتوای درسی، اهداف جزئی و تعیین منابع بود و کمترین به ترتیب تعیین روش تدریس و تعاملات استاد و دانشجو، وسیله کمک‌آموزشی و نحوه‌ی استفاده از آن و اهداف رفتاری بود. مطالعه نیک بخش و همکاران در بابل نشان داد که کلیه‌ی اعضای هیأت علمی، به هدف کلی درس توجه کرده‌اند ولی در نوشتن اهداف اختصاصی و جزئی‌تر توجه کمتری نمودند و هیچ‌یک از مدرسان به اهداف عاطفی در تدریس خود توجه ننموده‌اند (نیک‌بخش ۲۰۱۰). در تحقیق دلگشایی و همکاران، حیطه‌های مربوط به اهداف کلی درس روش تدریس و معرفی منابع نیز حائز بالاترین نمره و بهترین وضعیت بودند (دلگشایی ۲۰۱۲). به اعتقاد صاحب نظران، دقت در نوشتن اهداف جزئی و تنظیم درست توالی آن، می‌تواند موجب نظم بیشتر فعالیت‌های آموزشی شود و در نهایت، تحقق هدف کلی را تضمین نماید. تحقق مجموع هدف‌های کلی جلسات نیز موجب تحقیق اهداف کلی دوره خواهد شد (سیف ۱۳۹۰) و (پور صفر ۱۳۸۴).

از این رو باید اهداف فوق به درستی و با دقت انتخاب و نوشته شوند. در مطالعه‌ی حاضر، بیشترین آیتمی که در طرح درس‌های مورد بررسی وجود نداشت، به ترتیب شامل: سیاست مدیریت کلاس مدرس، تعیین آمادگی لازم برای دانشجویان در هر جلسه، وسیله کمک‌آموزشی و شیوه استفاده از آن بود. با وجود این، مطالعه منصوریان و همکاران در دانشگاه گلستان نشان داده است که بیشترین اشکالات موجود در تدوین طرح درس در این دانشگاه، مربوط به مقدمه، افعال اهداف کلی و ویژه، نحوه‌ی ارزشیابی و ارائه منابع بوده است (منصوریان ۲۰۰۲). همچنین دلگشایی و همکاران با تحلیل محتوای طرح درس‌های اساتید دانشگاه ایلام گزارش کردند که شایع‌ترین اشتباهات در حیطه‌ی آموزشی، مربوط به طبقه‌بندی اهداف آموزشی و روش‌های ارزیابی و در حیطه مدیریت آموزش مربوط به مشخص نبودن سیاست‌ها و قوانین کلاس و درس، عدم برنامه‌ریزی برای آمادگی دانشجویان قبل از شروع کلاس و مشخص نبودن وظایف و تکالیف دانشجویان بوده است (دلگشایی ۲۰۱۲).

References

- Azanchi-lor, A 2010, *Islamic approach in attracting students, teachers and experts*, Abstract book of the national congress of Islamic approach in education management: schools innovations and successful experiences, Tehran.
- Bazrafkan, L, Shokrpour, N 2005, Academic Staff's View Points on the Implementation of Lesson Plan, *Journal of Medical Education*, Vol. 8, No.1, Pp.27-31.
- Delgoshaei, B, Sadeghifar, J, Raadabadi, M, et al 2012, Content Analysis of the Lesson Plans Developed by Faculty of Ilam University of Medical Sciences in 2009, *Iranian Journal of Medical Education*, Vol. 12, No.1, Pp.1-9.
- Fattahi, Z, Jalili, Z, Mohamad Alizadeh, S, et al 2009, Knowledge and Attitude of Faculty Members of Kerman University of Medical Science about Lesson Planning, *Journal of Medical Education*, Vol. 13, No.3, Pp.87-94.
- Mansourian, HR, Shoja, MR, Salimi, T, et al 2002, Evaluating the course plan status of faculty staff of shahid Saduoghi University of Medical Science of Yazd in the year 2002, *Iranian Journal of Medical Education*, Vol. 2, No.0, Pp.37-38.
- Mansourian, M, Behnampoor, N, Padash, L, et al 2008, Faculty Member's Attitude toward Lesson Plan in Golestan University of Medical Sciences, *Journal of Gorgan Bouyeh Faculty of Nursing & Midwifery*, Vol. 5, No.1, Pp.13-18.
- Mobaraki, A, Mohebbi Nobandegani, Z, Mahmoudi, F, et al 2011, The Importance of Implementing Clinical Lesson Plans, and Related Obstacles According to the Instructors, *Iranian Journal of Medical Education* Vol. 11, No.5, Pp.539-540.
- Milkova, S 2012, Strategies for Effective Lesson Planning, Available from: http://www.crlt.umich.edu/gsis/p2_5. [cited 30 July 2013].
- Navabi, N, Jahanian, I, Haji Ahmadi, M, et al 2010, Criteria for a Desirable Teacher from the View Point of Students of Babol University of Medical Sciences, *Journal of Babol University of Medical Sciences*, Vol. 12, No.1, Pp.7-13.
- Nikbakhsh, N, Amir, P, Mohammadi Kenari, H, et al 2010, Evaluation of Lesson Plan of Faculty Members of Medical and Dental School of Body University of Medical Sciences, *J Babol Univ Med Sci*, Vol. 12, No.1, Pp.14-18.
- Poorsafar, A 2005, *A guide to codify the behavioral objectives in education systems*, Tehran, Ilia culture publication.
- Saberian, M, Haji Aghajani, S, Ghorbani, R, et al 2003, Instructors' point of view about lesson planning, Semnan Medical University, 2002, *Journal of Babol University of Medical Sciences*, Vol. 5, No.2, Pp.33-36.

Saberian, M, Salemi, S 2004, *Chegoneh tarhe dars benevisim*, Tehtan, Salemi.

Sha'bani, H 2011, *Educational Skills (Methods and Techniques of Teaching)*, Tehran, Samt.

Seif, AA 2011, *Educational measurement, assessment and evaluation*, 5th Ed, Tehran, Doran oublication.

Stern D, Huber GL 1997, *Active Learning for Students and Teachers*, Frankfurt am Main, Peter Land, Paris, OECD/OCDE, Available from: www.deanproject.eu/turkish/pdfs/23004.pdf [cited 30 july 2013].

Evaluating the Quality of Lesson Plans by Nursing and Midwifery Faculty Members of Selected Nursing Schools in Iran

Mohsen Adib -Hajbaghery^{1,*}

Masoumeh-Sadat Mousavi²

Mohammad Sajjad Lotfi³

Aminolroayae Efat⁴

^{1,*} Department of Medical-Surgical Nursing, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, I.R. Iran.

² Department of Medical-Surgical Nursing, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, I.R. Iran

³ Department of Medical-Surgical Nursing, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, I.R. Iran

⁴ Expert in education, Kashan's education Department, Kashan, I.R. Iran

Abstract: Lesson plan is one of most important factors in the education process which can improve the students' views on quality of education and may led faculty members' and students' activities. The present study aimed to determine the quality of lesson plans developed by nursing and midwifery faculty members of selected Iran's nursing schools. In this cross – sectional study, 100 lesson plans developed by faculty members of 24 nursing and midwifery faculty members were analyzed. The data was collected through checklist made by a researcher. Data was analyzed through descriptive analysis using SPSS software, version 11.5. In total, 4% of the lesson plans were in poor condition, 83% in moderate, and 13% in good condition. Educational content, objectives, and references were included in the most of the lesson plans respectively. Whereas, class management policies, the students required preparation for each session, and educational aids needed for each session and the manner of using them were among the most shortcomings in the lesson plans. Because of the importance of the lesson plan, holding special workshops may provide information for developing better course plans.

Key words: Quality, lesson plan, Faculty member, nursing, midwifery

***Corresponding author :** Department of Medical-Surgical Nursing, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, I.R. Iran

Email: adib1344@yahoo.com